

Terug naar zwart-wit

Sierlijke gouden letters, klassieke zwart-wit foto's. Het Nationale Ballet bestaat binnenkort vijftig jaar. Dat gegeven inspireerde artdirector Martin Pyper en fotograaf Erwin Olaf om terug te keren naar de essentie.

Eigenlijk wist hij niets van ballet. En nog steeds beschouwt hij zichzelf allesbehalve als een kenner. Het liefst bewaart hij een zekere afstand; dat houdt de blik fris. Toch verzorgt art-director **Martin Pyper** komend seizoen voor het tiende achtereenvolgende jaar de outdoor campagne van het Nationale Ballet. Nu als eigenaar van eenmanszaak ME Studio. Maar het begon in dienst van PPGH/JWT, waar Pyper destijds voor het dansgezelschap de nieuwe huisstijl ontwierp. Het logo met het witte venster (als contrast voor de ronde lichaamsvormen op de foto's, licht Pyper toe) siert vanaf september dus ook alweer tien jaar de posters in de stad. Toevallig valt Pypers jubileum straks samen met het 50-jarig bestaan van het Nationale Ballet. Het komend balletseizoen staat in het teken van historie, feest en gala.

Om die speciale reden tekent **Erwin Olaf** het gehele jaar voor de fotografie. Pyper: 'Normaal werken we expres niet met een huisfotograaf. Het Nationale Ballet verzorgt veel uiteenlopende producties, van klassiek tot modern. De ene keer gaat het om een romantisch stuk, de andere keer is het meer avantgarde of futuristisch. Daarom kies ik normaal gesproken per voorstelling de fotograaf die ik het beste bij die specifieke stijl vind passen.' Voor Erwin Olaf maakt Pyper dit seizoen-met-gouden-



randje graag een uitzondering. 'Naast dat hij natuurlijk een topfotograaf is, heeft Erwin een beetje dat chique, dat goed bij dit galajaar aansluit.' De fotograaf kwam vervolgens met het idee om een seizoen lang alleen maar in zwart-wit te schieten. 'Als je door de stad fietst, vormen al die billboards vaak een soort bombardement van kleur', zegt Erwin Olaf. 'Mijn idee was dat zwart-wit juist rust kan brengen. Daarbij vind ik lichaamsfotografie vaak ontzettend mooi werken in zwart-wit. Nu is dat wat verdwenen, maar in de jaren tachtig werd naakt vaak in zwart-wit gefotografeerd. Denk bijvoorbeeld aan het werk van Robert Mapplethorpe. Niet dat ik aan hem kan tippen, maar hij is absoluut een referentie.' Het eerste resultaat van de nieuwe zwart-wit serie is een foto van een ballerina op klassieke spitzten. We zien alleen haar linkeronderbeen, in een stand die een ongelooflijke souplesse verraad. De mannelijke hand (een medewerker van Olaf) werd op meerdere posities uitprobeerde. Op deze manier bleek de compositie de meeste spanning op te roepen. Olaf: 'Veel choreografieën gaan over aantrekken en afstoten, zoals in de liefde. Daar staat die mannenhand voor. De rechthoekige verdeling die dat oplevert, refereert in de verte aan de strakke lijnen van Mondriaan en Rietveld. Dat leek me wel aardig – Het Nationale Ballet is toch een soort exportproduct.'

Traditioneel

De foto werd in krap anderhalf uur geschoten. Pyper: 'Daar streven we zoveel mogelijk naar, dat het er binnen twee uur op staat. We krijgen de dansers vaak na hun repetities of op hun spaarzame vrije dag. Dan kun je ze niet te lang belasten. Na al die tijd weet ik waar ze fysiek toe in staat zijn, ook wat betreft de poses. Dat is een voordeel van alle jaren ervaring.' Maar hoe lukt het Pyper om na bijna tien jaar de campagne vernieuwend te houden? 'Doordat ik voor iedere opdracht bij mezelf te rade moet gaan. Welk concept zou bij deze specifieke voorstelling passen? Wie benader ik om mee samen te werken? De mogelijkheden zijn voor mij nog altijd onuitputtelijk.' Of een affiche geslaagd is weet Pyper pas echt als ze in de stad hangen. Dan maakt hij op de fiets een rondje, om te zien hoe een arge voorbijganger zijn werk ervaart. Altijd weer leerzaam om te doen. En aan inspiratie geen gebrek: 'Hoewel het lang niet altijd zo snel gaat als ik zou willen. De doelgroep, balletliefhebbers, is natuurlijk redelijk traditioneel. Tegelijkertijd probeer ik ook een nieuw publiek aan te spreken. Voor deze opdrachtgever doe ik soms dingen die vijf jaar geleden al in mijn hoofd zaten. Maar ik zou zo nog tien, twintig jaar door kunnen gaan met de affiches voor het Nationale Ballet.'

